

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/13/2023
Identifikačné číslo spisu:	8721201756
Dátum vydania rozhodnutia:	18.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8721201756.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcov 1) H. H., V. XX, V., 2) V. P., V. XX, V., proti žalovanému Okresné stavebné bytové družstvo Poprad, Moyzesova 3368, Poprad, IČO: 36 168 815, zastúpenému obchodnou spoločnosťou Hudzík & Partners s.r.o., Mnoheľova 15, Poprad, IČO: 47 251 654, o námietke zaujatosti, o nesúhlase Krajského súdu v Prešove s postúpením veci, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na rozhodnutie o námietke zaujatosti je Krajský súd v Prešove.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach s poukazom na § 3 ods. 5 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sídlach a obvodoch súdov SR“), § 36 ods. 1, 2 a § 54 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) postúpil spor Krajskému súdu v Prešove ako súdu príslušnému na rozhodnutie o námietke zaujatosti uplatnenej žalovaným proti sudkyni Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 18Cb/42/2021.

2. Krajský súd v Prešove mal za to, že nie je funkčne príslušný na rozhodnutie o predmetnej námietke zaujatosti, s postúpením sporu nesúhlasil a vec s poukazom na ustanovenia § 34 ods. 1, § 34 ods. 2 písm. c), § 22 písm. e), § 52 ods. 1, § 54 ods. 1 a 2, § 56, § 470 ods. 1, § 471c, § 36, § 40, § 43 ods. 1 a 2 CSP predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením s odôvodnením, že ide o obchodnoprávny spor, v ktorom bola podaná námietka zaujatosti dňa 16. mája 2023, pričom CSP ustanovuje, že o námietke zaujatosti podanej stranou sporu rozhoduje nadriadený súd. Nadriadeným súdom je príslušný krajský súd, čo je podľa názoru Krajského súdu v Prešove v zmysle ustanovenia § 56 CSP krajský súd, ktorý je zároveň príslušný rozhodovať o odvolaní v konkrétnom spore. Zákom č. 150/2022 Z. z. došlo k zmene právnej úpravy v prípade funkčnej príslušnosti odvolacích súdov v obchodnoprávných veciach. Podľa prechodných ustanovení k zmene právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023 zákonodarcia určil pre konania, ktoré neboli právoplatne skončené, aby ich prejednali a rozhodli vecne a miestne príslušné súdy, pričom funkčná príslušnosť v prechodných ustanoveniach upravená nebola, a preto je potrebné pri určovaní funkčnej príslušnosti

odvolacieho, ako aj nadriadeného súdu vo veciach námietky zaujatosti v obchodných sporoch, vychádzať z princípu okamžitej aplikability procesného predpisu (§ 470 ods. 1 CSP). V prejednávanej veci špecializáciu a kauzálnu príslušnosť odvolacieho súdu v obchodnoprávných sporoch Krajského súdu v Košiciach zakotvil zákonodarca v § 34 ods. 2 zákona č. 150/2022 Z. z.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Košiciach a Krajskému súdu v Prešove podľa ustanovenia § 43 ods. 2 v spojení s článkom 4 ods. 1 CSP prejednal spor o príslušnosť na rozhodnutie o námietke zaujatosti a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Prešove s postúpením sporu Krajským súdom v Košiciach nie je dôvodný.

4. Podľa čl. 4 CSP (Základné princípy) ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

5. Podľa § 22 písm. e) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove.

6. Podľa § 34 ods. 2 písm. c) CSP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

7. Podľa § 3 ods. 5 zákona o sídlach a obvodoch súdov SR, sídlom Krajského súdu v Prešove je mesto Prešov; jeho obvod tvoria obvody

- a) Okresného súdu Bardejov,
- b) Okresného súdu Humenné,
- c) Okresného súdu Poprad,
- d) Okresného súdu Prešov,
- e) Okresného súdu Stará Ľubovňa,
- f) Okresného súdu Vranov nad Topľou.

8. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

9. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

10. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

11. Podľa § 52 ods. 1 CSP, strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

12. Podľa § 54 ods. 1 CSP, súd predloží vec s vyjadrením namietaného sudcu nadriadenému súdu do siedmich dní od uplatnenia námietky zaujatosti.

13. V posudzovanom prípade nie je sporným, že kauzálnu príslušným súdom podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023 na konanie v obchodnoprávných sporoch je v zmysle § 22 písm. e) CSP Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove. Konanie v predmetnej veci bolo začaté na základe žaloby doručenej Okresnému súdu Poprad dňa 6. júla 2021 a doposiaľ bolo na tomto súde aj vedené. Podaním doručeným súdu dňa 16. mája 2023 uplatnil žalovaný voči sudkyni, ktorej bola vec pridelená na rozhodnutie, námietku zaujatosti v zmysle § 52 ods. 1 CSP.

14. Nie je sporným ani to, že na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. e) CSP je podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Košiciach (§ 34 ods. 2 písm. c) CSP). V danom prípade však je potrebné určiť nadriadený súd, ktorý má rozhodnúť o námietke zaujatosti uplatnenej žalovaným v obchodnoprávnom spore voči sudkyni, ktorej bola vec pridelená na Okresnom súde Poprad pred zmenou súdnej mapy, ktorá nastala s účinnosťou od 1. júna 2023.

15. Určenie nadriadeného súdu sa spravuje organizačnými vzťahmi vo vnútri sústavy súdov, nie vzťahmi inštančnými. Nadriadeným súdom, ktorý má rozhodovať o vylúčení sudcu, môže byť podľa okolností buď krajský súd alebo najvyšší súd.

16. Keďže určenie príslušnosti nadriadeného súdu Civilný sporový poriadok *expressis verbis* neupravuje, Najvyšší súd Slovenskej republiky postupoval v zmysle článku 4 ods. 1 CSP a vec posúdil podľa ustanovenia tohto zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu k posudzovanej

právnej veci, a to v zmysle § 43 ods. 2 CSP v spojení s § 54 ods. 1 CSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Košiciach a Krajskému súdu v Prešove po preskúmaní veci dospel k záveru, že súdom príslušným na rozhodnutie o námietke zaujatosti uplatnenej proti sudkyňi Okresného súdu Poprad, konajúcej v obchodnoprávnej veci je Krajský súd v Prešove, ktorý je nadriadeným súdom Okresného súdu Poprad (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2022, sp. zn. 1Ndob/1/2022 a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2016, sp. zn. III. ÚS 824/2016, z 23. augusta 2012, sp. zn. III. ÚS 46/2012 a zo 16. apríla 2013, sp. zn. III. ÚS 169/2013).

17. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky uzaviera, že nesúhlas Krajského súdu v Prešove s postúpením veci Krajským súdom v Košiciach nie je dôvodný, pretože v posudzovanom prípade je nadriadeným súdom na rozhodnutie o predmetnej námietke zaujatosti Krajský súd v Prešove.

18. Len pre úplnosť (ako obiter dictum) Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že Krajský súd v Košiciach je len kauzálna a funkčne príslušný na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v obchodnoprávnom spore (§ 22 písm. e) v spojení s § 34 ods. 2 písm. c) CSP), a to ako inštančne vyšší súd, rozhodujúci o odvolaní ako riadnom opravnom prostriedku v obchodnoprávnom spore. (k uvedenému porovnaj tiež uznesenie NS SR zo 16. augusta 2023 sp. zn. 5Ndob/5/2023).

19. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že prijatým rozhodnutím sa neodchýlil od záverov, ktoré boli prijaté v uznesení najvyššieho súdu z 12. júla 2023, sp. zn. 1Ndc/12/2023, keďže v uvedenom prípade bola námietka zaujatosti vznesená až po rozhodnutí súdu prvej inštancie a po podaní odvolania (odsek 9. uvedeného rozhodnutia). V uvedenej procesnej situácii preto o dôvodnosti podanej námietky zaujatosti rozhodne odvolací súd súčasne s odvolaním a s prihliadnutím na odvolacie dôvody. Ide o výnimku z prijatého pravidla, že nadriadený súd je potrebné vnímať v organizačnom zmysle.

20. Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.